

Nr 21.

Ankom till riksdagens kansli den 3 maj 1926 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 29 januari 1926 dagtecknad proposition, nr 72, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga här nedan införda förslag till lag om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete.

I samband med denna proposition har utskottet till behandling förehaft följande i anledning av densamma väckta motioner, nämligen

inom första kammaren:

nr 262 av herr *Carl Gustaf Ekman m. fl.*; och

nr 265 av herr *von Sydow m. fl.*; samt

inom andra kammaren:

nr 386 av herr *Hamilton m. fl.*; och

nr 390 av herr *Lindman m. fl.*

I motionerna I: 262 och II: 386, vilka äro lika lydande, har hemställts, att riksdagen måtte, med avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 72, för sin del antaga en lag av i huvudsak enahanda innehåll som lagen den 22 juni 1923 om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete, dock att lagen skall gälla från den 1 januari 1927 till och med den 31 december 1929.

I motionerna I: 265 och II: 390, vilka äro lika lydande, har hemställts, att riksdagen måtte avslå förevarande proposition.

Beträffande de skäl, som åberopats till stöd för det genom propositionen framlagda lagförslaget ävensom för de i motionerna framställda yrkandena, tillåter

Bihang till riksdagens protokoll 1926. 9 saml. 2 avd. 18 häft. (Nr 21.) 1

sig utskottet att, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionens respektive motionernas innehåll.

Historik. Lagstiftningen angående förbud mot natt- och söndagsarbete i bageri- och konditoriföretag tillkom vid 1919 års urtima riksdag. Den därvid antagna, i huvudsak med arbetstidskommitténs förslag i ämnet överensstämmande lagen om begränsning av tiden för bageri- och konditoriarbete utfärdades den 17 oktober 1919 och var till sin giltighet begränsad till en tidrymd av fyra år. Sedan 1923 års riksdag antagit förslag till väsentligen oförändrad, förnyad lagstiftning, utfärdades den nu gällande, den 22 juni 1923 utfärdade lagen om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete, vilken lag upphör att gälla med utgången av år 1926.

Andra lagutskottet vid 1923 års riksdag uttalade den förväntan, att Kungl. Maj:t under det fortsatta provisoriet skulle ägna önskelig uppmärksamhet åt den ifrågavarande lagstiftningens verkningar samt före dess utlöpande låta verkställa utredning rörande densamma i såväl ekonomiskt som andra avseenden, så att statsmakterna skulle bättre bliva i stånd att definitivt taga ståndpunkt till frågan om fortsatt lagstiftning. Kungl. Maj:t uppdrog åt socialstyrelsen att i samråd med kommerskollegium verkställa den av riksdagen begärda utredningen. De undersökningar, som till följd härav utfördes, äro framlagda i publikationen »Statistiska undersökningar angående åttatimmarslagens och bagerilagens verkningar» (Statens offentliga utredningar 1925:45).

Av betydelse för förevarande lagstiftningsuppgift och en väsentlig anledning till de i propositionen föreslagna förändringarna är det förhållande, att internationella arbetskonferensen vid sitt sammanträde år 1925 antagit ett förslag till konvention angående nattarbete i bagerier, vilket förslag, ehuru på det hela taget avsevärt lindrigare än den hittills gällande svenska lagstiftningen, likväl i vissa avseenden företer en snävare reglering. Emellertid har internationella arbetsbyråns styrelse på begäran av sina arbetsgivarledamöter vid styrelsens senaste sammanträde beslutit att till internationella domstolen i Haag hänskjuta frågan, huruvida internationella arbetsorganisationen äger befogenhet att utarbeta och föreslå regler, som, i och för tillförsäkrande av skydd åt vissa lönarbetare, samtidigt och vid sidan härav ha avseende på arbetsgivarnas personliga arbete. Med anledning härav har regeringen i sin senare avgivna proposition, nr 118, med anhållan om riksdagens yttrande över vissa av internationella arbetskonferensens beslut år 1925 förklarat sig icke kunna f. n. förorda konventionsförslaget angående nattarbete i bagerier till ratificering för Sveriges del.

Den föreliggande propositionen har med undantag för bestämningen av tiden för det egentliga bageriarbetets början om morgnarna och vissa därav beroende tidsgränser upptagit det av socialstyrelsen utarbetade förslaget till reviderad lag i ämnet.

Utskottet. Bageriarbetarnas arbets- och i viss mån även deras levnadsförhållanden gåvo tidigare och icke utan skäl anledning till starka klagomål. Särskilt gällde dessa det i nära nog ständigt följd förekommande nattarbetet samt systemet med

kost och logi hos arbetsgivaren. Småningom ha emellertid bageriarbetarna lyckats tillvinna sig förbättrade förhållanden. Kost- och logisystemet lär väl sålunda numera i stort sett vara avskaffat, och nattarbetet har, sedan det till följd av vissa kristidsanordningar under de senaste krigsåren upphört, varit förbjudet fr. o. m. år 1920.

Bagerilagstiftningen har förklarligt nog under hela sin tillvaro varit föremål för skarpt klander från bageriidkarnas sida, vilka funnit denna lagstiftning i flera avseenden mycket besvärande och ofördelaktig för produktionen — en uppfattning som av de verkställda undersökningarna att döma icke torde vara helt obefogad. Jämväl å partiskt håll har man ej sällan förnekat det berättigade i att genom särslagstiftning skydda en speciell arbetargrupp, bageriarbetarna, mot nattarbete. Häremot kan emellertid genmåljas, att nattarbetet i bagerierna ej såsom inom industrien i allmänhet varit inordnat i en regelbunden skiftgång utan, såsom förut antytts, i stor omfattning återkommit för samma arbetare natt efter natt med endast sparsamt förekommande frinätter. Skulle nu bagerilagstiftningen icke förnyas, torde det med hänsyn till konkurrensen bageriidkarna emellan att tillhandahålla färskt bröd så tidigt om morgnarna som möjligt vara sannolikt, att nattarbetet i viss mån ånyo skulle komma till användning. Bagerierna äro nämligen som bekant i stor utsträckning småföretag med ofta nog oorganiserad personal. Då en dylik utveckling från social synpunkt onekligen skulle vara beklaglig, har utskottet ansett sig böra förorda förnyad lagstiftning i ämnet. Med denna uppfattning har utskottet tydligtvis icke kunnat biträda det i herr Lindmans m. fl.:s och herr von Sydows m. fl.:s motioner framställda yrkandet om avslag å förevarande proposition.

Det i propositionen intagna lagförslaget innehåller ej någon bestämmelse om begränsning av tiden för lagens giltighet, utan skulle med dess antagande bagerilagstiftningen få definitiv karaktär. Såsom huvudsakligt skäl för en dylik förändring framhålles i propositionen, att ett fortsatt försöksstadium knappast skulle bereda någon säkrare grundval för bedömandet av ifrågavarande lagstiftnings berättigande men däremot vara ägnat att uppehålla en skadlig osäkerhet. Därjämte erinras, att en permanent lag utgör en betingelse för anslutning till förut omförmälda konventionsförslag. Enligt utskottets mening ha de verkställda undersökningarna ej givit sådana resultat, att utskottet anser sig berett att förorda definitivt antagande av bagerilagen. Mer välbetänkt synes vara att, i överensstämmelse med vad utskottet föreslagit i fråga om lagen om arbetstidens begränsning, antaga den förnyade bagerilagen med giltighet allenast för fyra år.

Konventionsförslaget angående nattarbete i bagerier, vilket ej blott, såsom redan berörts, tillerkänts betydelse för spörsmålet om definitiv eller provisorisk lagstiftning, utan även föranlett till ändringar i 1 § av propositionens lagförslag, torde, såsom förut framhållits, för närvarande icke vara av något större direkt intresse för vårt land.

Utskottet övergår nu till de förändringar i bagerilagens särskilda bestämmelser, som propositionens lagförslag företer.

De mer väsentliga förändringarna återfinnas i lagens 1 §. Den första består däri, att orden »till avsalu» i paragrafens första punkt uteslutits. Mot denna förändring, som uteslutande motiverats med önskemålet att Sverige skulle kunna ratificera konventionen, har herr Lindman m. fl. och herr von Sydow m. fl. vänt sig i sina motioner och bl. a., liksom tidigare kommerskollegium, framhållit svårigheten att överskåda förändringens konsekvenser. Med sin härovan angivna uppfattning rörande fråga om anslutning till konventionen kan utskottet givetvis icke godtaga den för förändringen anförda motiveringen utan får, då förändringen synes kunna medföra olägenheter, tillstyrka att bestämmingen »till avsalu» bibehålles.

Den andra, såväl principiellt som praktiskt betydelsefulla, förändringen i 1 § består däri, att undantaget för s. k. familjebagerier, d. v. s. bageriföretag, som bedrivs utan biträde av annan än make och hemmavarande barn, blivit ersatt med ett undantag för tillverkning för hushållsbruk, vilken bedrivs utan biträde av annan än medlem av hushållet. Ifrågavarande förändring utgör visserligen även den en betingelse för konventionens ratificering, men den är, såsom socialstyrelsen anför, väsentligen föranledd av de större bageriidkarnas och deras arbetares krav på undanröjande av den besvärande och enligt deras mening illojala konkurrens, som utövas av de från lagens tillämpning undantagna familjebagerierna, vilken konkurrens ytterligare skärpes därigenom, att ett stort antal andra små, från familjebagerierna ofta endast med svårighet skiljbara bageriföretag opåttalt arbeta under samma fria former. Det undantag, som sålunda medgivits, utgör emellertid endast ett uttryck för den eljest inom arbetarskyddslagstiftningen hävdade principen om full frihet för arbetsgivaren att själv och med biträde av sina familjemedlemmar utöva arbete. Vidare må framhållas, att de verkställda undersökningarna enligt utskottets förmenande knappast giva något starkare stöd åt härovan berörda klagomål. Sålunda torde exempelvis den av socialstyrelsen framhållna övernormala ökningen av familje- och hembagerier sannolikt i avsevärd mån finna sin förklaring i andra förhållanden — såsom förbättrade tekniska möjligheter, lägre löneanspråk hos organiserad personal, tvång för en del personer, som förut haft andra levnadsförhållanden, att förskaffa sig en förvärvskälla — än den här ifrågavarande undantagsbestämmelsen. Med hänsyn till vad sålunda anförts och särskilt till angelägenheten av att upprätthålla principen om frihet till arbete för arbetsgivaren och hans familj har utskottet icke kunnat biträda det förevarande ändringsförslaget, utan får utskottet förorda, att den nu gällande undantagsbestämmelsen för familjebagerier måtte upptagas i den förnyade bagerilagen.

Socialstyrelsen hade i sitt förslag till reviderad bagerilag tillbakaflyttat tiden för det egentliga bageriarbetets början från kl. 6 till 5 f. m. Såsom skäl därför har anförts, att sistnämnda klockslag i ett flertal internationella konventioner, däribland den angående nattarbete i bagerier, markerade dagarbetets början ävensom, och detta var för styrelsen avgörande, att styrelsen i sitt den 2 november 1925 angivna förslag till reviderad lag om arbetarskydd upptagit detta klockslag såsom gränsbestämning för de minderåriga arbetarnas arbetstid. I propositionen har emellertid den hittills gällande begynnelse tiden eller kl. 6

f. m. bibehållits. Enligt utskottets mening har socialstyrelsen anført bärande skäl för sitt ändringsförslag. Från flera håll har även vitsordats, att en dylik förändring skulle bliva av avsevärd praktisk nytta. De verkställda undersökningarna torde också få anses giva vid handen, att den nu gällande tidsgränsen för bageriarbetets början i många fall medfört en för bageriföretagen betungande och för produktionen skadlig forcering av arbetet under morgontimmarna. Utskottet anser sig sålunda böra föreslå, att den hittills gällande och i propositionen upptagna begynnelse tiden för det egentliga bageriarbetet eller kl. 6 f. m. måtte ändras till kl. 5 f. m.

I det framlagda lagförslaget har i 2 § a) ordet »konditorivaror» utbytt mot »varor, vid vilkas framställning jäst icke användes». Denna ändring, som närmast föranletts av yppade meningsskiljaktigheter, huruvida wienerbröd vore att hänföra till konditorivaror eller ej, har utskottet, om än med någon tvekan huruvida en slutgiltig lösning därmed vinnes, ansett sig böra tillstyrka.

I yttranden över socialstyrelsens förslag till reviderad bagerilag ha kommerskollegium samt Sveriges bageriidkareförening och Stockholms bageriindustri-förening såsom en konsekvens av förslaget om tillbakaflyttande från kl. 6 till 5 f. m. av tiden för det egentliga bageriarbetets början påkallat jämväl en tillbakaflyttning av den i 2 § d) angivna tiden för början med uppeldning eller deggörning, kommerskollegium med $\frac{1}{2}$ à 1 timme och nämnda föreningar med 1 timme. Utskottet anser sig, särskilt i betraktande av att endast få arbetare behöva användas till ifrågavarande arbeten, böra föreslå, att förevarande begynnelse tid tillbakaflyttas med $\frac{1}{2}$ timme.

Såsom en konsekvens av de i 1 § och 2 § d) förordade ändringarna i avseende å resp. begynnelse tider föreslår utskottet en ändring av de i 2 § f) upptagna tidsbestämmelserna.

I 6 § har utskottet ansett sig böra föreslå en redaktionell förändring, som syntns önskvärd ur språklig synpunkt.

Med anledning av propositionens förslag att ur 1 § utesluta orden »till avsalu», varigenom lagen skulle komma till tillämpning på bl. a. en del statliga och kommunala institutioner av olika slag, har propositionens lagförslag kompletterats med en bestämmelse, i 9 §, varigenom föreskrives, att i avseende å dylika institutioner vad i lagen stadgats angående arbetsgivaren skall gälla arbetsföreståndaren. Med hänsyn till utskottets förslag att orden »till avsalu» måtte bibehållas i 1 §, torde nyss berörda nya bestämmelse vara överflödigt och 9 § kunna uteslutas.

Då utskottet ansett sig böra föreslå, att lagen måtte förnyas allenast för fyra år, har utskottet vidtagit viss därav föranledd ändring i ikraftträdelsebestämmelsens avfattning.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke kunnat av riksdagen i oförändrat skick antagas, måtte för sin del antaga följande

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Lag**om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete.**

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Arbete för tillverkning av bageri- eller konditorivaror må icke bedrivas å sön- eller helgdag eller å tid mellan klockan 8 eftermiddagen och klockan 6 förmiddagen å söckendag. Vad sålunda stadgats äger dock icke tillämpning å *tillverkning för hushållsbruk, vilken bedrivs utan biträde av annan än medlem av hushållet.*

Arbete för tillverkning *till avsalu* av bageri- eller konditorivaror må icke bedrivas å sön- eller helgdag eller å tid mellan klockan 8 eftermiddagen och klockan 5 förmiddagen å söckendag. Vad sålunda stadgats äger dock icke tillämpning å *rörelse, som bedrivs utan biträde av annan än make och hemmavarande barn.*

Om arbete, varom här är sagt, i hotell-, restaurang- eller kafé- eller eljest rörelse eller eljest bedrivs utan samband med bageri- eller konditorirörelse, skall det icke vara underkastat denna lag i vidare mån, än det avser tillverkning av bröd, bakelser eller annat därmed jämförligt bakverk.

2 §.

Utän hinder av vad i 1 § är stadgat må

a) i bageri- eller konditorirörelse arbete för tillverkning av varor, vid vilkas framställning jäst icke användes, utföras sön- eller helgdag under högst tre timmar mellan klockan 6 förmiddagen och klockan 6 eftermiddagen;

b) i hotell-, restaurang- eller kafé- eller eljest rörelse sådant arbete för tillverkning av bröd, bakelser eller annat därmed jämförligt bakverk, vilket bedrivs utan samband med bageri- eller konditorirörelse, utföras å sön- eller helgdag under tid, som under a) sägs;

c) s. k. anrörning utföras å sön- eller helgdagar under högst två timmar mellan klockan 8 förmiddagen och klockan 8 eftermiddagen;

d) uppeldning eller deggörning utföras å söckendag mellan klockan 4 och klockan 6 förmiddagen;

d) uppeldning eller deggörning utföras å söckendag mellan klockan 3.30 och klockan 5 förmiddagen;

e) uppeldning utföras av annan än bageri- eller konditoriarbetare å tid, då eljest arbete enligt denna lag ej må bedrivas;

f) under natten till söckendag, som närmast föregår två eller flera på varandra följande sön- eller helgdagar, uppeldning eller deggörning utföras jämväl mellan klockan 2 och klockan 4 förmiddagen och annat arbete mellan klockan 3 och klockan 6 förmiddagen.

f) under natten till söckendag, som närmast föregår två eller flera på varandra följande sön- eller helgdagar, uppeldning eller deggörning utföras jämväl mellan klockan 2 och klockan 3.30 förmiddagen och annat arbete mellan klockan 3 och klockan 5 förmiddagen.

3 §.

Arbete för tillverkning av spis- eller knäckebröd må, där arbetet är indelat i skift, å söckendag fortgå jämväl mellan klockan 8 och klockan 10 eftermiddagen ävensom, i den mån så kräves för det tillverkade brödets torkning, mellan klockan 10 eftermiddagen och klockan 12 midnatt.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

4 §.

Därest särskilt förhållande påkallar avvikelse från det i 1 § stadgade förbud, utöver vad enligt 2 och 3 §§ är medgivet, äge vederbörande yrkesinspektör att meddela tillstånd därtill. Sådant tillstånd, vilket skall sökas för varje särskilt tillfälle, må ej avse mer än två dygn i sänder eller för samma arbetsställe meddelas mer än tio gånger under ett och samma kalenderår. Är ytterligare eftergift av särskilt förhållande tillfälligtvis påkallad, må sådan eftergift meddelas av yrkesinspektionens chefsmyndighet.

Erfordras för ändamålsenlig drift av tillverkning, som i 3 § avses, ytterligare nattarbete, äge yrkesinspektionens chefsmyndighet att lämna medgivande därtill; och skola därvid meddelas de föreskrifter om nattarbetets anordnande, som kunna finnas erforderliga.

Är på grund av olyckshändelse eller annan oförutsedd omständighet avvikelse, varom i första stycket sägs, oundgängligen nödvändig, och är ej tid att inhämta tillstånd därtill, må avvikelserna vidtagas utan tillstånd, dock ej för mer än ett dygn i sänder. Om sådan åtgärd och anledningen därtill åligger det företagens innehavare att ofördröjligen göra anmälan till vederbörande yrkesinspektör.

5 §.

Tillsyn å efterlevnaden av denna lag utövas av yrkesinspektionens befattningshavare; och skall därvid i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad som finnes stadgat rörande tillsyn å efterlevnaden av lagen om arbetarskydd den 29 juni 1912.

Å arbetsställe, där sådant arbete, som avses i 15 § lagen om arbetarskydd, bedrivs på stadigvarande sätt, skall förevarande lag finnas anslagen på lämplig plats.

6 §.

Bedriver innehavare av företag, som i denna lag avses, arbete i strid mot stadgande i lagen eller *med stöd av sådant stadgande utfärdad föreskrift*, straffes med böter från och med tio till och med ettusen kronor. Har på sådant sätt till arbete med faders eller målsmans vetskap och vilja använts person under aderton år, vare fadern eller målsmannen förfallen till böter från och med fem till och med femtio kronor.

Bedriver innehavare av företag, som i denna lag avses, arbete i strid mot stadgande i lagen eller *mot föreskrift, som utfärdats med stöd av sådant stadgande*, straffes med böter från och med tio till och med ettusen kronor. Har på sådant sätt till arbete med faders eller målsmans vetskap och vilja använts person under aderton år, vare fadern eller målsmannen förfallen till böter från och med fem till och med femtio kronor.

Den, som under tid, då han är ställd under åtal för förseelse, varom i denna paragraf förmäles, fortsätter samma förseelse, skall, när han varder därtill lagligen förvunnen, för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits, fällas till det ansvar, som är bestämt för sådan förseelse.

7 §.

Därest innehavare av företag, som i denna lag avses, försummar att fullgöra anmälningsskyldighet, varom stadgats i 4 § tredje stycket, eller skyldighet, som är föreskriven i 5 § andra stycket, straffes med böter från och med fem till och med femhundra kronor.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

8 §.

Förseelse, som omförmäles i 6 eller 7 §, åtalas vid polisdomstol, där särskild sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare eller, där sådan ej finnes, vid allmän domstol.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

9 §.

Beträffande verksamhet, som bedrivs av staten eller kommun, skall vad i denna lag är stadgat angående arbetsgivare gälla arbetsföreståndaren.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1927.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1927 samt gäller till och med den 31 december 1930; skolande i fråga om sådan under tiden för lagens giltighet begången förseelse, som avses i 6 eller 7 §, vad i lagen är stadgat fortfara att gälla även efter sistnämnda dag.

Eftergift, som beviljats med stöd av lagen den 17 oktober 1919 om begränsning av tiden för bageri- och konditoriarbete eller lagen den 22 juni 1923 om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete, skall fortfarande äga giltighet, till dess den därför bestämda tiden utgår eller, där eftergift beviljats utan begränsning till viss tid, vederbörande myndighet finner skäl återkalla den.

Vederbörande myndighet äger att jämväl innan denna lag trätt i kraft meddela beslut om eftergift, som avses i 4 §.

B) att motionerna nr 262 och 265 i första kammaren samt nr 386 och 390 i andra kammaren, i den mån desamma icke kunna anses besvarade genom vad utskottet ovan under A) hemställt, icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 29 april 1926.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *K. G. Westman, von Sydow**, *von Koch*, greve *Spens, von Stockenström, Thorberg**, *Akerberg* och *Luterkort**;

från andra kammaren: herrar *Magnusson* i Kalmar*, *Öberg, Hagman, Magnusson* i Skövde*, *Ödström, Johanson* i Stockholm*, *Holmström* i Stockholm och *Lindgren* i Dingelvik*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer:

1) av herrar *von Sydow*, greve *Spens* och *Magnusson* i Skövde, vilka ansett, att utskottet, i anslutning till de av herrar *von Sydow* m. fl. och *Lindman* m. fl. i ämnet väckta motionerna, bort hemställa om avslag å propositionen;

2) av herrar *Thorberg*, *Åkerberg*, *Luterkort*, *Magnusson* i Kalmar, *Hagman*, *Johanson* i Stockholm och *Holmström* i Stockholm, vilka anfört:

»De vittomfattande utredningar, som företagits rörande verkningarna av nu gällande *provisoriska* lagstiftning om arbetstidens begränsning i allmänhet hava enligt vårt förmenande oförtydligt givit vid handen, att de olägenheter av olika slag, vilka från skilda håll antagits skola bliva följden av en dylik lagstiftning uteblivit.

På grund härav måste det för oss framstå såsom helt naturligt, att arbetarnas berättigade krav angående detta för dem vitala spörsmål nu må vinna det *rättsliga* erkännande, som avses med yrkandet om att arbetstidslagstiftningens provisoriska natur må upphöra.

Att bageri- och konditoriarbetarna i särskilt hög grad göra anspråk på en definitiv lagstiftning rörande sin arbetstid, är så mycket mera förklarligt, som, enligt vad utskottet ock vitsordat, de säregna förhållandena inom bageriyrket och arbetarnas därav följande levnadsförhållanden tidigare *icke utan skäl* givit anledning till starka klagomål. Vid sådant förhållande måste nämligen de omständigheter, som äro en följd av den nu gällande lagens provisoriska natur, för de i bageriyrket sysselsatta arbetarna framstå såsom i alldeles särskilt hög grad besvärande. Härutinnan torde jämväl böra beaktas den press till en försämring av lagstiftningen i fråga, vilken otvivelaktigt föreligger uti vissa anspråk från allmänhetens sida å tillhandahållandet av färskt bröd, vilket krav, ehuru förklarligt, likvisst *icke* bör godtagas såsom ett avgörande skäl för att skyddslagstiftningen å detta arbetsområde icke skulle kunna erhålla tillbörlig effektivitet.

De grunder, varå det nu till riksdagens prövning framlagda lagförslaget byggts, anse vi vara i allo bärande; och hava vi därför ansett, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen, med avslag å motionerna I: 262 och 265 samt II: 386 och 390, måtte bifalla förevarande proposition nr 72.»